Monitorovací programy

Sledujte tep svého systému

NAJDETE NA CHIP DVD

Serious Samurize 1.63	freeware	www.samurize.com
RainMeter 0.14	freeware	www.ipi.fi/~rainy/index.php?pn=projects&project=rainmeter
Sysmetrix 3.40	freeware	www.xymantix.com/sysmetrix
CoolMon 1.0	freeware	www.coolmon.org
FreeMeter 2.8	freeware	www.tiler.com/freemeter
SpyderBar Beta 1.1d	freeware	www.tgtsoft.com/prod_spyder.php
WinBar 1.1	freeware	www.winbar.nl

Znalost systému je velice důležitá a důležité informace mnohdy potřebujeme mít pro snadnou kontrolu stále po ruce. S potřebným nástrojem pro testování stability systému však můžeme mnohdy získat i pěkný a užitečný doplněk pracovní plochy.

Text: Vratislav Harabiš

Pro získávání informací o systému slouží různé diagnostické programy, kterými lze zjistit veškeré podrobnosti o systému, načtených knihovnách, otáčkách ventilátorů a mnoho dalších parametrů. Často je žádoucí mít tyto informace stále pod dohledem a k tomu slouží monitorovací programy. Tyto programy dokáží zobrazovat rozličné informace přímo na pracovní ploše počítače, případně umějí i hlídat mezní hodnoty a upozornit uživatele na jejich překročení. Monitorovací systémy navíc bývají rozšířeny o RSS čtečky, klienty pro zpracování počasí a o další informační moduly. Lze tak mít na ploše zobrazen nejen stav systému, ale i aktuální informace o počasí kdekoliv na světě a informace o novinkách a také mít přehledně uspořádány prvky pro ovládání multimédií. Tvář většiny těchto programů lze upravovat různými skiny (vzhledy), které lze volně stáhnout nebo snadno vytvořit v přiložených editorech. Mnohé monitory lze i rozšiřovat o další funkce zásuvných modulů (plug-inů).

Desktopové monitory

FreeMeter

FreeMeter je jednoduchý a malý prográmek, který zvolené informace zobrazuje nejen v okně na ploše, ale i v oznamovací části hlavního menu. Existuje i v profesionální verzi, která je placená, a nabízí další rozšiřovací funkce. Nejzajímavější funkcí profiverze je podpora pro externí informační LCD displeje, a to pro dvouřádkový displej Crystal

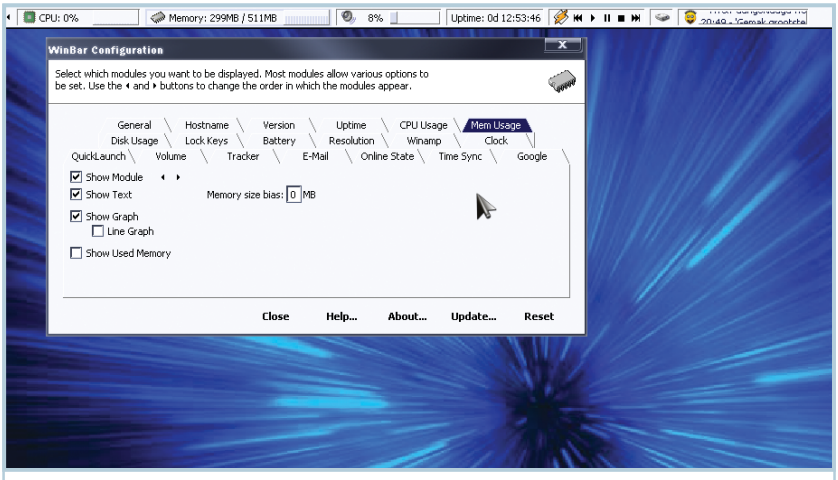

Panel WinBaru spolu s přehledným nastavováním funkcí

Panel RainMeteru je velice názorný a tvoří vhodný doplněk každé plochy.

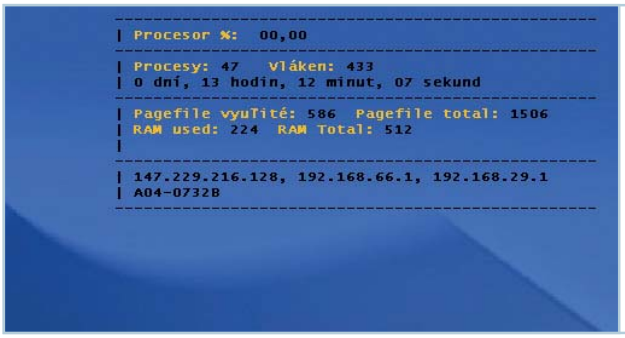

CoolMon: jednoduché textové informace jsou překvapivě čitelné i líbivé.

Fontz, model 632, i pro čtyřřádkový displej Crystal Fontz, model 634.

Zobrazení vytížení CPU, stavu stránkovacího souboru a stavu operační paměti ve formě ikony je velice přehledné, jen je škoda, že free verze oproti verzi placené nepodporuje alarmy a upozorňování na překročení nastavené meze. Program hlásí nově přišlé e-maily a podporuje spouštění e-mailového klienta přímo z oznamovací oblasti.

FreeMeter patří k jednodušším nástrojům. Zobrazuje pouze omezené informace o systému a ani placená verze nepřináší výraznější rozšíření.

WinBar

WinBar je jednoduchá aplikace, která kombinuje monitorovací funkce s ovládacími prvky systému. Program přidává tenkou lištu buď nahoru na pracovní plochu, nebo dolů nad systémovou lištu. Dokáže zobrazit základní parametry systému, jako jsou vytížení procesoru, obsazení paměti, stav disku a další. WinBar neposkytuje příliš bohaté možnosti monitorování systému, ale přidává další užitečné funkce a ovládací prvky, které běžnému uživateli zjednoduší práci s počítačem. Umí například zobrazit modul pro nastavení zvuku, modul se základními ovládacími prvky Winampu nebo i Search bar pro snadné vyhledávaní třeba pomocí Google.com.

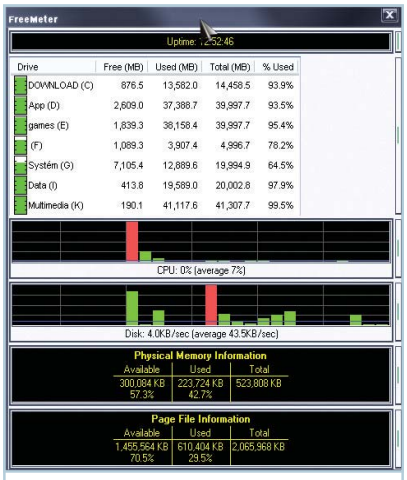

Přehledné okno FreeMeteru nabízí pouze základní informace.

WinBar je užitečná utilita, která přináší pouze základní informace o stavu systému a umožňuje zjednodušit ovládání některých prvků operačního systému Windows. Tato utilita je vhodná i pro majitele notebooků, protože dokáže zobrazovat stav baterie. Utilitě WinBar však chybí možnost nastavit šířku panelu. Je-li vybráno takové množství panelů, že zaberou celou šířku pole, přidání dalších už není možné – program ohlásí nedostatek místa a nový modul se již nezobrazí.

RainMeter

RainMeter opravdu není měřič dešťových srážek, jak by název napovídal, ale monitorovací systém, který přidá na plochu panel s poměrně podrobnými informacemi o systému. Ze stejné vývojářské dílny jako RainMeter pochází i program Rainlendar, který zobrazuje poměrně přehledný kalendář s podporou skinů. Tyto dva programy lze velice snadno sladit, protože většina skinů vzniká ve stejném stylu pro RainMeter i pro Rainlendar. Vzhled RainMeteru je možné upravit nejen skiny, ale i přímou editací konfiguračních souborů – to je však dost složité a málo přehledné.

RainMeter zobrazuje v přehledném grafu stav vytížení procesoru, stav obsazení operační paměti, míru využití disků a také aktuální čas (třeba ve formě analogových hodin). Poskytuje i dost podrobné informace o připojení k síti a dokáže zobrazit množství dat jdoucích do sítě a ze sítě do počítače. Tato funkce je velice užitečná při různých omezeních počtu přenesených dat, kdy má uživatel snadný přehled o množství stažených a odeslaných dat. Chybí však možnost nastavení různých alarmů a varování při překročení určitých hodnot. Uživatel by pak mohl být snadno varován při docházejícím místě na disku nebo při překročení povoleného množství stažených dat.

I přesto patří RainMeter k populárním programům, hlavně díky možné kombinaci s Rainlendarem. Jeho systémové nároky nejsou příliš velké, ale na slabších počíta-

ších by se při použití komplexnějších skinů mohly objevit problémy.

CoolMon

Program CoolMon zaujme především fanoušky linuxových monitorovacích programů Torsmo a Conky – má s nimi totiž velice podobný systém konfigurace. Konfigurace a volba zobrazených informací se provádí přímo v konfiguračním souboru, jehož zápis je velice podobný HTML kódu, a proto je pro mnohé uživatele snadno pochopitelný. Například zobrazení volného místa v operační paměti lze zadat zápisem tagu <NAME=RAMUsed>. Navíc je provázen výborně zpracovanou dokumentací, v níž je použití jednotlivých tagů názorně vysvětleno.

Výstup programu je v textové podobě zobrazován přímo na ploše. Pomocí různých ASCII znaků je možné vytvářet různé jednoduché tabulky, zvýrazňující oddělení jednotlivých informací. CoolMon nabízí velké možnosti zobrazení a mnohé další lze získat prostřednictvím různých rozšíření, která zpřístupní i možnost monitorovat programy, jako jsou G6 FTP server, Winamp a mnohé další. Uživatelé ovládající angličtinu uvítají i možnost zobrazit různé anglické RSS news kanály.

CoolMon může běžet i ve skrytém režimu: na plochu se nevypisují žádná data, ale získané informace se průběžně ukládají do XML souboru – tak má administrátor možnost kontrolovat stav serveru jednoduše z jakéhokoliv místa s připojením k internetu. Díky textovému výstupu je program málo náročný na velikost operační paměti a rovněž příliš nezatěžuje procesor. Vzhledem k textové konfiguraci jej ale asi nevyužijí začátečníci. Mírně pokročilý uživatel však systém konfigurace snadno pochopí a brzy dokáže vytvářet přehledné informační tabulky.

Sysmetrix

Sysmetrix je velice populární program, protože má velkou podporu různých skinů. V závislosti na zvoleném skinu jsou také zobrazovány určité informace. Lze tedy nalézt velice minimalistický skin, který s ohledem na co nejmenší zatížení systému zobrazuje jen nejnutnější informace bez animací, ale na druhou stranu je možné použít velice propracované panely s množstvím podrobných aktuálních informací

VÍTĚZ TESTU

Celkové hodnocení: 96
Cena: freeware
Informace: *www.samurize.com*

SERIOUS SAMURIZE

Výkonný Chameleon

CHIP tip DUBEN 2006 vítěz testu

Serious Samurize je mezi monitorovacími systémy králem, a je tedy i jednoznačným vítězem testu. Jde o freewarový program, nabízející obrovské množství funkcí, propracovaných možností nastavení a velké množství rozšiřovacích modulů.

Existuje množství vzhledů, které přidávají bezpočet podobných utilit na pracovní plochu operačního systému Windows.

\+ MNOŽSTVÍ PLUG-INŮ
\+ VÝBORNÝ EDITOR SKINŮ
\+ DELŠÍ SPOUŠTĚNÍ
– BÝVÁ HARDWAROVĚ NÁROČNÝ

Samurize je velice propracovaný monitorovací systém. Kolem programu Samurize se vytvořila široká komunita uživatelů, kteří vytvářejí skiny nebo další rozšiřovací plug-iny. Díky obrovskému množství dostupných plug-inů dokáže Samurize monitorovat téměř jakoukoliv činnost v počítači. Pokud požadovanou funkci přesto neobsahuje a není ji možné získat ani z plug-inů, lze na stránkách *www.samurize.com* požádat o zařazení funkce a vývojáři ji podle možností zařadí do další verze programu.

Ke konfiguraci vzhledu slouží velice přehledný a propracovaný editor, obsahující tři pole. Uprostřed je pracovní plátno, které představuje pracovní plochu, vlevo je seznam všech prvků použitých v daném tématu a napravo je menu pro výběr zobrazovaných prvků spolu s panelem vlastností jednotlivých prvků.

Rozmístění různých informačních a ovládacích prvků lze uzpůsobit použitému pozadí na ploše. Editor dokáže sejmout pracovní plochu a použít ji v editoru jako plátno, na němž lze vhodně rozmístit ovládací prvky na pozadí. Uživatel tak má okamžitě přehled, zda jsou prvky dobře čitelné a zda se na pozadí neztrácejí.

Samurize dokáže monitorovat většinu základních desek, jako jsou MSI, ASUS a podobně. Umí zobrazit teplotu procesoru i čipsetu, otáčky ventilátorů a také velice podrobné informace o pevných discích. Rovněž umožňuje zobrazovat jakýkoliv textový soubor, popřípadě logy různých programů. V neposlední řadě lze vytvářet různé reakce na různé úkony provedené myší. Například existuje skin, který pomocí posuvníku zobrazuje pouze využité místo na disku. Po kliknutí na posuvník se zobrazí další panel, který o disku informuje již podrobněji (teplota, celková kapacita apod.). Samurize podporuje i nastavení různých alarmů a varování – při překročení určité hodnoty dojde ke změně barvy ukazatele, popřípadě ke zvukovému varování. Dokáže ze systému získat i informace o verzi použitého ovladače grafické karty, podrobnosti o nastavení sítě včetně DNS serveru a o době platnosti IP adresy, přiřazené pomocí DHCP serveru.

Existuje i plug-in, který umožňuje umístit jakýkoliv prvek místo klasických systémových hodin. Je proto velice efektivní použít na tomto místě analogové hodiny nebo graf vykreslující průběh teploty procesoru. Ze stránek výrobce i z různých stránek věnujících se desktop moddingu, tedy úpravám vzhledu pracovní plochy, lze stáhnout mnoho hotových skriptů a vzhledů, které je možné pomocí editoru upravovat a dále rozšiřovat. Existují tak zpracované různé typy monitorovacích panelů, analogových i binárních hodin, kalendářů a mnoho užitečných utilit, které je možné dále kombinovat – vzniká tak nepřeberné množství vzhledů a nastavení.

Samurize dokáže posílat zobrazení i přes web, podobně jako CoolMon, lze jej tedy rovněž využít ke vzdálenému monitorování PC.

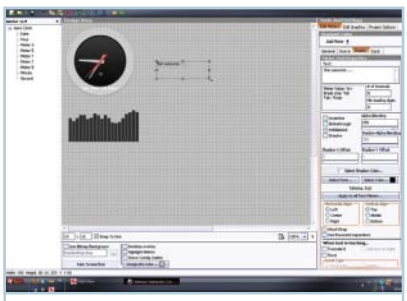

Velice výkonný a užitečný nástroj pro tvorbu a editaci vlastních vzhledů

nejen o stavu systému. Nejpopulárnější jsou skiny ve tvaru panelu, který je vidět na obrázcích z připravovaného systému Windows Vista; jde o kombinaci analogových hodin a panelu s informacemi o stavu disků, pamětí a sítě. Některé se zase nechaly inspirovat linuxovými monitorovacími systémy KSim a GKrellM. Existuje bezpočet vzhledů, například pro fanoušky závodních her jsou k dispozici skiny ve tvaru palubní desky auta a mnoho dalších. Další podrobnosti vzhledu a monitoringu lze upravovat díky přehledným možnostem nastavení. Je možné i přidávat nové monitorovací a ovládací prvky, ale to má své úskalí v původním rozvržení skinu, kdy už téměř nelze najít vhodné místo pro další prvek, aby byla zachována čitelnost.

Kromě základních vlastností systému zvládá Sysmetrix i monitorování teplot a dalších parametrů základní desky, rovněž obsahuje modul pro kontrolu příchozí pošty a pro získávání informací o aktuálním počasí z webu. Výborně je zpracován výběr lokace, kde bude počasí monitorováno. Ve většině případů je na hlavním panelu znázorněno jen grafické vyjádření měřené veličiny, a to pomocí různých posuvníků a analogových ukazatelů, ale po

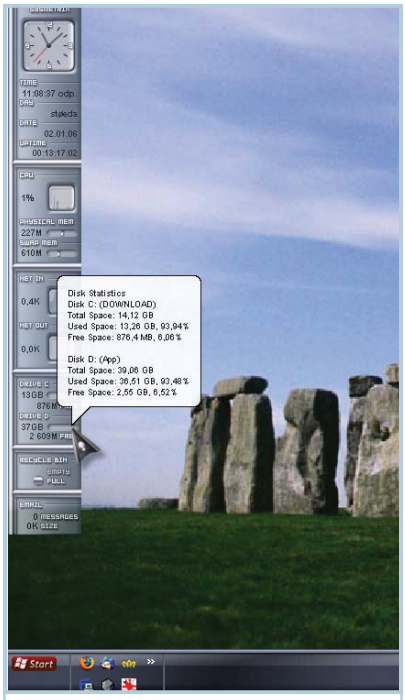

Jeden z mnoha vzhledů Sysmetrixu se inspiroval linuxovým programem KSim a je vhodně doplněn o bublinovou nápovědu.

Panel programu SpyderBar potěší zejména turisty, a to díky informačnímu panelu s aktuálním stavem a předpovědí počasí.

Program	Serious Samurize 1.63	RainMeter 0.14	Sysmetrix 3.40	CoolMon 1.0
Stránky programu	*www.samurize.com*	*www.ipi.fi/~rainy/index.php?pn=projects&project=rainmeter*	*www.xymantix.com/sysmetrix*	*www.coolmon.org*
Jazyk rozhraní	A, Č, N	A, N	A, N	A, N
Operační systém	Windows 2000/XP/2003	Windows 2000/XP/2003	Windows 2000/XP/2003	Windows 2000/XP
Podmínky šíření	freeware	freeware	freeware	freeware
Velikost souboru [MB]	4,7	0,43	5,1	1,1
Celkové hodnocení	96	89	88	88
Monitoring hardwaru	100	90	89	90
Monitoring systému	100	90	92	90
Informace z internetu	90	86	70	86
Uživatelská přívětivost	95	95	91	78
Hardwarové nároky	85	80	92	95
Rozšiřitelnost (plug-iny)	ano	ne	ne	ano
Teplota CPU	ano	ne	ano	ano
Vytížení procesoru	ano	ano	ano	ano
Vytížení RAM/PageFile	ano/ano	ano/ano	ano/ano	ano/ano
Podpora více disků	ano	ano	ano	ano
Průhlednost	ano	ano	ano	ano
Monitoring sítě	ano	ano	ano	ano
Ovládání multimédií	ano	ne	ano	ne
Alarmy	ano	ne	ano	ne
RSS čtečka/informace o počasí	ano/ano	ano/ne	ano/ano	ano/ano
Tvorba výstupních souborů	ano	ne	ne	ano
Podpora skinů	ano	ano	ano	ano
Plusy	množství plug-inů, výborný editor skinů	jednoduchost nastavení, přehlednost programu	dostupnost skinů, nízké hardwarové nároky	nízké hardwarové nároky, podpora plug-inů
Minusy	delší doba spouštění, občasná hardwarová náročnost	někdy neúplné informace, absence alarmů	doplňování skinů, špatná podpora některých základních desek	pouze textový výstup, složitější konfigurace

ukázaní myší na daný ukazatel se otevře balonová nápověda s podrobnějšími informacemi.

Sysmetrix je velice přehledný, i když s použitím některých pokročilejších skinů poměrně náročný na hardware. Někdy nezvládá monitorování podrobnějších informací o některých základních deskách, jako jsou teploty čipsetů a napětí některých větví, ale jako jeden z mála podporuje alarmy a upozornění.

SpyderBar

SpyderBar je produktem společnosti Tgtsoft, která je známa především svým placeným programem StyleXP pro změnu vizuálních stylů operačního systému Windows. SpyderBar je nabízen zcela zdarma a přináší na pracovní plochu informační panel. Tento panel je nejpodobnější panelu, který je znám z článků o chystaném systému Windows Vista. Nelze nijak změnit jeho tvar, pouze lze zvolit umístění, zda bude zobrazen nalevo, nebo napravo.

Možnosti monitoringu systému jsou omezeny pouze na vytížení procesoru a operační paměti, obsazení disků a na signalizaci stavů sítě. Relativně užitečná je možnost automatického pingu na zvolenou stránku v zadaném časovém intervalu od jedné do šedesáti sekund. Tuto možnost ocení zejména uživatelé bezdrátových sítí, chtějí-li orientačně zjistit dostupnost připojení k internetu, zvláště při zahlcené síti, kdy signál je dosti silný, ale odezvy vysoké.

Při zjišťování stavu disku je SpyderBar schopný rozlišovat pouze oddíly z primárního disku. Je to veliká nevýhoda, protože v dnešní době má většina uživatelů kvůli bezpečnějším zálohám i více disků. Samotné nastavení programu je nepřehledné a zmatené.

Stejně jako podobné programy i SpyderBar dokáže sledovat aktuální počasí včetně předpovědí, sledovat e-mailovou schránku, obsahuje jednoduchou RSS čtečku a vyhledávací lištu. Ekonomy možná potěší informační panel pro sledování stavu na burze (ale pouze na americké).

Závěr

Monitorovací systémy jsou velice populární na systémech Windows i na různých linuxových distribucích. Na Linuxu to jsou především Torsmo, Conky, dále pak GKrellM, KSim a mnohé další. Informují uživatele především o tom, co se se systémem děje. Ten pak může na základě těchto informací pružněji reagovat na nečekané změny a činit různá opatření, např. zjistit, proč je najednou procesor tak vytížen nebo proč se najednou zvýšil objem posílaných dat.

Otevírá se možnost i pro různé uživatele upravující vzhled plochy, aby byla co „nejhezčí“. Existují různá fóra, kde se soutěží o nejpropracovanější skin pro daný program.

U těchto systémů však platí, že méně je někdy více. Přeplácané plochy vedou k malé čitelnosti a především ke zvýšeným nárokům na výpočetní výkon, zatímco přehledné a užitečné informace práci se systémem zpříjemňují. ■ ■ ■

FreeMeter 2.8	SpyderBar Beta 1.1d	WinBar 1.1
www.tiler.com/freemeter	*www.tgtsoft.com/prod_spyder.php*	*www.winbar.nl*
A, N	A, N	A, N
Windows 95b/98/NT4/Me/2000/XP/2003	Windows 2000/XP	Windows 95/98/Me/2000/XP/2003
freeware	freeware	freeware
0,8	2,6	0,26
70 ■■■□□	69 ■■■□□	66 ■■■□□
80 ■■■■□	60 ■■■□□	55 ■■□□□
76 ■■■■□	65 ■■■□□	60 ■■■□□
0 □□□□□	90 ■■■■■	75 ■■■■□
90 ■■■■■	65 ■■■□□	80 ■■■■□
92 ■■■■■	82 ■■■■□	87 ■■■■□
ne	ne	ne
ne	ne	ne
ano	ano	ano
ano/ano	ano/ano	ano/ne
ano	ne	ano
ne	ano	ne
ne	ano	ne
ne	ano	ano
ne	ne	ne
ne/ne	ano/ano	ano/ne
ne	ne	ne
ne	ano	ne
jednoduchost, zobrazení údajů v oznamovací oblasti	RSS čtečka, search bar	ovládání multimédií, search bar
pouze základní informace, přehlednost programu	nepřehledné nastavení	malé možnosti nastavení, pouze základní informace

JAK JSME HODNOTILI

Programy byly testovány na klasickém počítači s WindowsXP SP1. Nabízejí se tyto srovnávací parametry:

Monitoring hardwaru (30 %)

Schopnost programu získávat informace o stavu hardwaru, jako jsou teploty procesorů, disků apod. Jako nejlepší jsou hodnoceny programy, které to zvládnou bez obtíží.

Monitoring systému (30 %)

Jde o další důležitou informaci o vytížení procesoru, počtu spuštěných procesů, o obsazení paměti a stránkovacího souboru. Systém hodnocený jako nejlepší by měl velice dobře zpracovávat i tyto informace.

Informace z internetu (15 %)

Jde o možnost získávat různé údaje z internetu, ať už ve formě RSS kanálů, nebo například v podobě informací o aktuálním počasí.

Uživatelská přívětivost (15 %)

Další důležitý parametr. Nejvýše hodnocené programy mají přehledné menu a bohaté možnosti nastavení. Kvalitnější program by měl obsahovat i editor pro tvorbu vzhledu.

Hardwarové nároky (10 %)
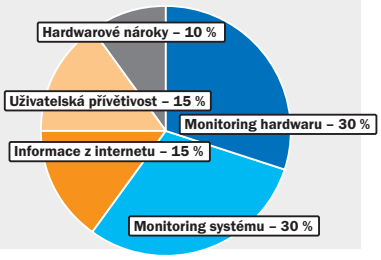
Samozřejmostí je, že by program neměl nadměrně zatěžovat počítač. To závisí především na množství zobrazovaných informací a také na druhu různých animovaných ukazatelů.